

BEZORGDHEDEN OM HET BELEID BLIJVEN TOENEMEN

Helaas zakt de wijzer van de WKK-barometer nog meer in het rood. Hoewel verschillende WKK-gebruikers en leveranciers van goederen en diensten de voorbije periode een verbetering opmerkten, blijven de slechte signalen in de meerderheid. Vooral de vooruitzichten naar de toekomst zijn pessimistisch, waarbij door de bevroegden hoofdzakelijk gewezen wordt naar het beleid.

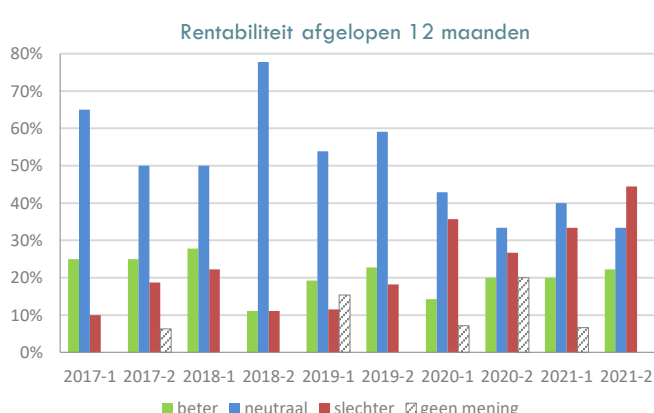
GEbruikers

Wanneer we naar de samenstelling van de gebruikersrespondenten kijken, valt op dat er dit keer slechts 11% in het EU-ETS-systeem zit (zie uitgebreide resultaten op onze [ledenpagina](#)). Voorheen schommelde dit altijd tussen 43 en 53%. Het aandeel gebruikers dat participeert op de flexibiliteitsmarkt is ook lager (22%) dan bij de vorige bevestigingen (27-40%).

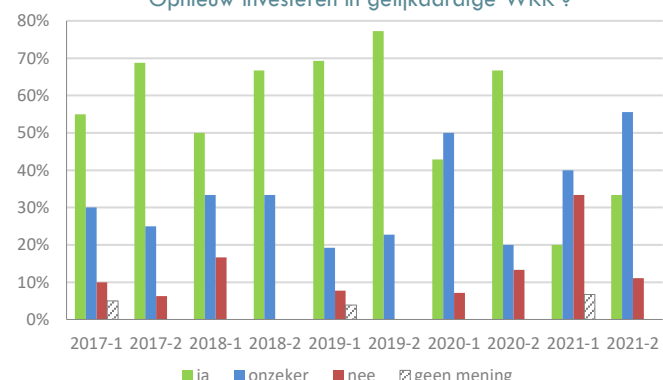
Op de grafiek hiernaast is te zien dat de **rentabiliteit van het afgelopen jaar nog nooit zo slecht** gepercipieerd werd als nu. Maar liefst 44% van de bevroegden ervaaarde een verslechtering van de rentabiliteit.

Ook wat de **verwachte rentabiliteit** voor het komende jaar betreft, is er **veel pessimisme**. De opvallend positieve inschatting bij de vorige barometer (40% antwoordde "beter"), is volledig gekeerd en bereikt zelfs het laagste punt ooit: maar liefst 33% antwoordde "slechter" op deze vraag t.o.v. van 11% die "beter" antwoordde. Verschillende ondervraagden wijzen hierbij op de stijgende gas- en CO₂-prijzen en de lagere spark spread.

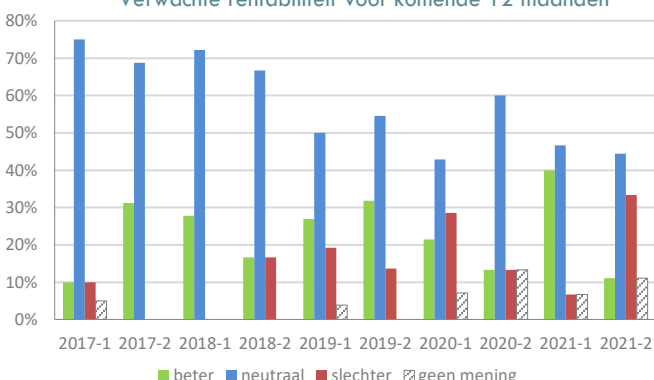
Ondanks de beduidend negatievere antwoorden i.v.m. de rentabiliteit, zijn er dit keer **opnieuw meer gebruikers bereid om in een gelijkaardige WKK te investeren**.

Opnieuw investeren in gelijkaardige WKK ?

Verwachte rentabiliteit voor komende 12 maanden

LEVERANCIERS VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

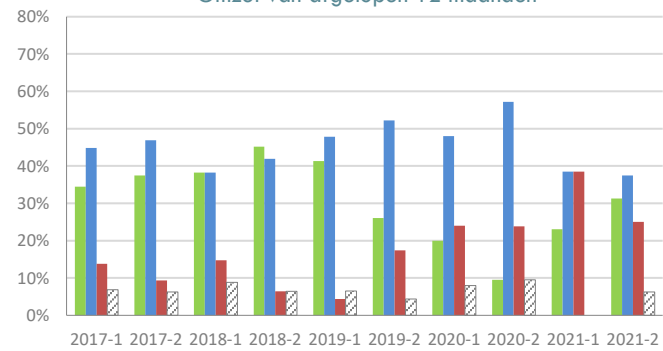
De samenstelling van de leveranciersrespondenten is gelijkaardig aan die van de vorige barometers, op een kleine uitzondering na: dit keer geven 75% van de ondervraagden aan professioneel te maken te hebben met WKK's op aardgas terwijl dit bij vorige edities steeds varieerde tussen 46% en 62%.

Wat de **omzet** van de voorbije periode betreft, zijn de **ervaringen verdeeld**. Sommige bevroegden merkten een verbetering door bv. toeters die nog snel een WKK willen zetten voordat de steun verminderd wordt. Anderen merkten dan weer een daling van hun omzet bv. vanwege de aarzeling van klanten om aan nieuwe projecten te beginnen omwille van diezelfde redenen. Het optimisme voor een betere omzet in de toekomst van vorige barometer is nu omgeslagen naar **pessimisme**. Verschillende respondënten wijzen hierbij op het **onzekere investeringsklimaat** door o.a. de hoge gas- en CO₂-prijs, de uitfasering van fossiele brandstoffen en de vermindering van de overheidssteun.

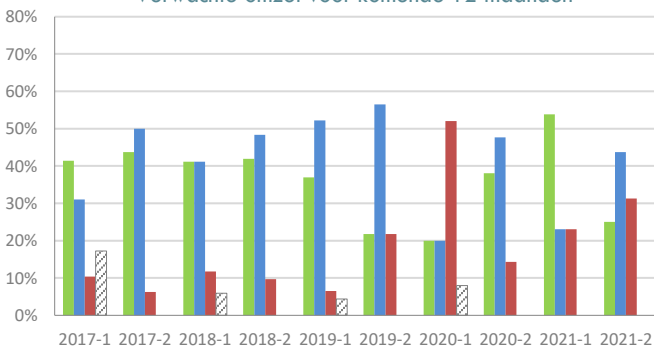
Opvallend is de verdeeldheid van de antwoorden op de vraag naar de **klanteninteresse** van de voorbije periode: 44% ervaaarde een verbetering, terwijl 38% net het omgekeerde ervaaarde. Dit komt enigszins overeen met de bevindingen over de omzet van de afgelopen 12 maanden, maar is nog meer uitgesproken. Naast de redenen die hierboven vermeld werden, meldde een leverancier dat er een verhoogde interesse was door klanten die vragen naar aardgas als 'groener' alternatief voor diesel.

Over de verwachte klanteninteresse is er iets meer eensgezindheid: 63% verwacht verslechtering en slechts 19% verbetering. Opnieuw wordt het onzekere/verslechterende investeringsklimaat aangehaald als belangrijkste reden. Hoewel minder uitgesproken, geldt hetzelfde ook voor de verwachtingen op het vlak van **rentabiliteit**.

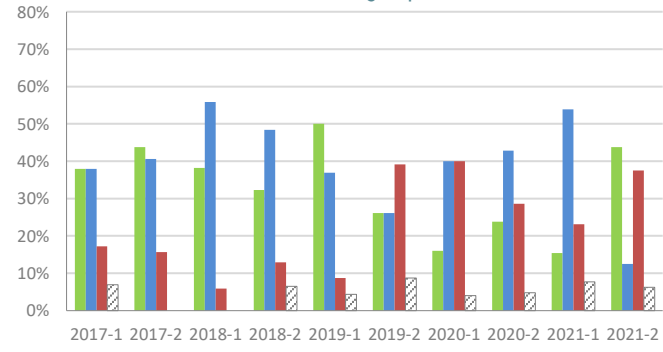
Omzet van afgelopen 12 maanden

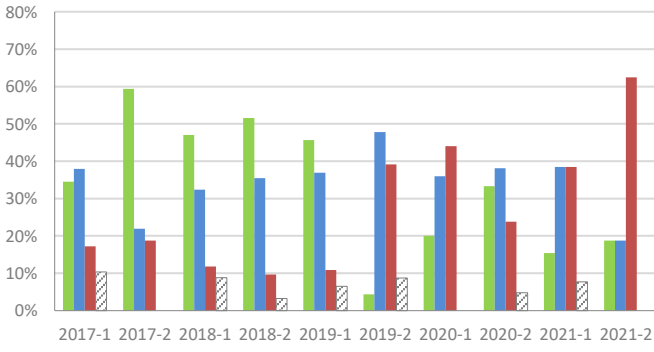
Verwachte omzet voor komende 12 maanden

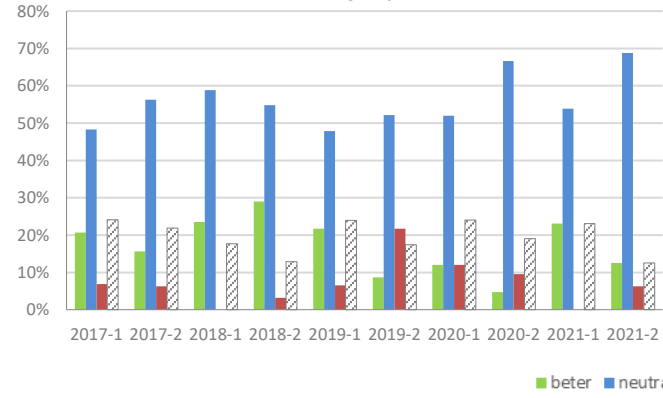
Klanteninteresse van afgelopen 12 maanden

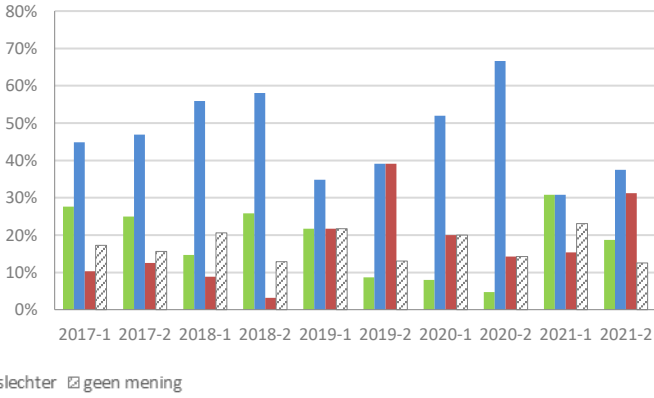
Verwachte klanteninteresse voor komende 12 maanden

Rentabiliteit van afgelopen 12 maanden

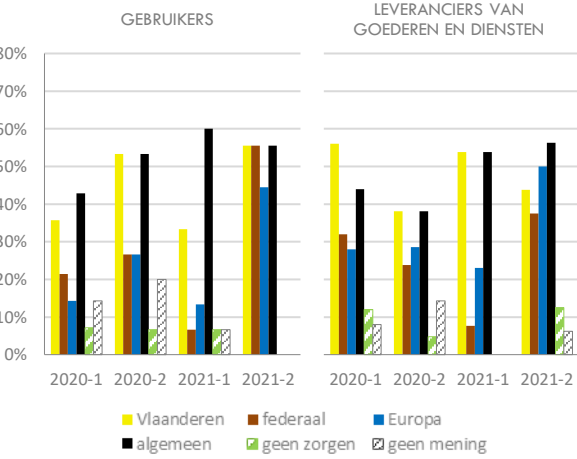

Verwachte rentabiliteit voor komende 12 maanden

BEZORGDHEDEN OM BELEID

Op welk niveau maakt u zich zorgen om het beleid?

Het is duidelijk dat er zowel bij de WKK-gebruikers als bij de leveranciers **grote bezorgdheid** is om het beleid. Bij de drie vorige bevestigingen waren die bezorgdheden voornamelijk op Vlaams niveau en in het algemeen. Helaas zien we dat nu ook het federale en Europese beleid die kant op gaan.

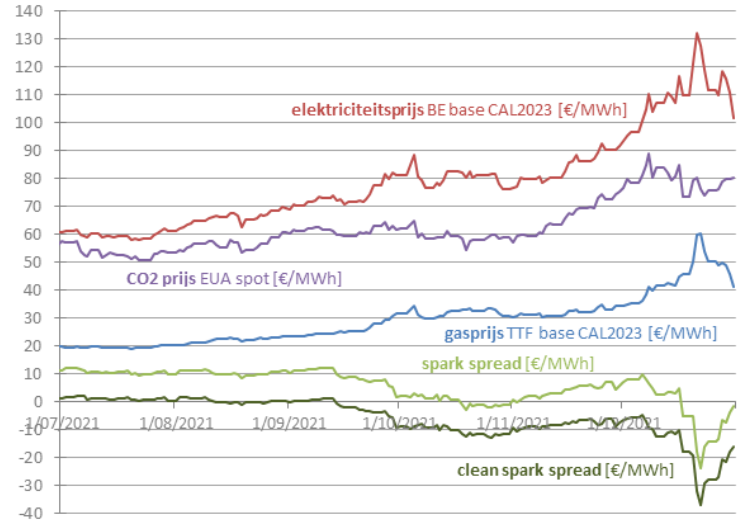
De intentie om de **steun voor WKK te reduceren** wordt het meest aangebracht als reden van ongerustheid, meest bij de gebruikers- als de leveranciersrespondenten. Daarnaast wordt ook het **onstabiele regulator kader** aangehaald. Een gebruiker wijst erop dat de energie-efficiëntie van WKK niet voldoende wordt gevaloriseerd en dat de rol van WKK in de bevoorradingszekerheid niet altijd duidelijk is door het probleem van de verdeelde bevoegdheden in België.

VOORUITZICHTEN ENERGIEMARKTEN

Het zal u niet ontgaan zijn dat het de voorbije periode rommelt op de energiemarkten. De **heropbouw van de economie** na COVID heeft geleid tot een verhoogde vraag naar energie. De **Europese Green Deal** reduceert bovendien stelselmatig de beschikbaarheid van CO₂-emissierechten. Verschillende factoren leiden in Europa en Azië daarnaast tot een verstoring van vraag en aanbod in de aardgasmarkten. Het gevolg is een **forse stijging van de gasprijs**. Mede hierdoor zijn er **steenkoolcentrales** meer gaan draaien waardoor de vraag naar **ETS-emissierechten** verhoogd is en de **CO₂-prijs stijgt**.

Verder zijn er ook de typische **bevoorradingsschommelingen** door bv. tegenvallende opbrengsten van zon- en windenergie of het uitvallen van nucleaire centrales in Frankrijk waardoor punctueel extra vraag naar aardgas ontstaat. Aan deze volatiele cocktail wordt ook nog wat **geopolitiek getouwtrek en speculatie** toegevoegd waardoor het uiteindelijk niet onlogisch is dat er 'plots' forse prijsstijgingen ontstaan in periodes dat verschillende van bovengenoemde factoren in dezelfde richting wijzen.

De gevolgen voor WKK's die draaien op fossiele brandstoffen zijn duidelijk: een **daling van de clean spark spread** en bijgevolg een slechtere rentabiliteit.

Met dank aan PowerPulse voor de medewerking - www.power-pulse.com